

Ана Лупуловић

**Глосар стручних термина
За студенте Православног богословског
факултета**

I Света Тројица, Богородица, Светитељи, Празници

The Holy Trinity- Света Тројица

The Father- Бог Отац

The Son- Бог Син

The Holy Spirit- Свети Дух

God- Бог

The Lord- Господ

The Lord Jesus Christ- Господ Исус Христос

The Saviour- Спаситељ

to save- спасти

salvation- спасење

redemption – искупљење

to redeem – искупити

The Lamb (of God) - Јагње Божије

Incarnation- оваплоћење

Incarnate Christ- оваплоћени Христос

Crucifixion- Распеће

to crucify- распети (glagol)

crucified Christ- распети Христос

The Holy Cross- Часни Крст

Calvary – голгота (страдање)

Golgotha – Голгота (место распећа)

Passion- Страдање

Passover- Пасха

Resurrection- Васкрсење

Resurrected Lord- Васкрсли Господ

Only-begotten - Јединородни

Consubstantial - Једносушни

Господњи празници: *(feast- празник)*

Christmas - Божић

The Nativity of our Lord Jesus Christ - Рођење (Рождество) Господа нашег Исуса Христа

Circumcision of our Lord - Обрезање Господње

Epiphany, Theophany - Богојављање

Meeting of Our Lord - Сретење Господње

Palm Sunday - Цвети

The Entrance of our Lord Jesus Christ into Jerusalem -Улазак господа Исуса Христа у Јерусалим

Good Friday (Holy and Great Friday) - Велики Петак

EASTER- ВАСКРС

The Resurrection of our Lord Jesus Christ - Васкрсење Господа нашег
Исуса Христа
Ascension - Вазнесење
Pentecost, the Day of the Holy Spirit- Педесетница, Духови
Transfiguration - Преображење

Поздрави:

~Christ is Risen!- Христос Васкрсе!
Indeed He is Risen! (или) He is truly Risen!- Ваистину Васкрсе!
~Christ is Born!- Христос се роди!
Indeed He is Born (или) He is truly Born! - Ваистину се роди!

Пресвета БОГОРОДИЦА:

Theotokos- Богородица
The Mother of God- Мајка Божија
Holy Virgin Mary- Света Дјева Марија
Ever-Virgin – Присно Дјева, увек Дјева
Our Lady – Владичица наша

~за Богородицу кажемо да је:

All-holy- пресвета, свесвета
Immaculate - пренепорочна
Most Blessed - преблагословена
All-undefiled – пречиста

Immaculate Conception - безгрешно зачеће
Assumption - Успење

Богородичини празници: (feast- празник)_

The Nativity of the Mother of God- Рођење Пресвете Богородице
The Entrance of the Theotokos into the Temple- Ваведење
The Annunciation (Lady Day) - Благовести
The Dormition of the Mother of God - Уснуће Пресвете Богородице *или*
The Assumption of the Mother of God - Успење Пресвете Богородице
The Protecting Veil of the Theotokos - Покров Пресвете Богородице
The Synaxis of the Most Holy Theotokos – Сабор Пресвете Богородице

Светитељи:

St. Archangel Michael - св. Архангел Михајло
St. Archangel Gabriel - св. Архангел Гаврило
*St. John the Baptist – св. Јован Крститељ *или*
St. John the Prodrome – св. Јован Претеча

*St Stephen the Protomartyr and Archdeacon- св. Првомученик и
 Архиђакон Стефан
 *St John the Evangelist and Theologian- св. Јован Јеванђелист и Богослов
 St. Apostle Peter – св. апостол Петар
 St. Apostle Andrew the First Called – св. апостол Андреј првозвани
 St. Apostle Paul – св. апостол Павле
 St. Nicholas – св. Никола
 St. George – св. Ђорђе
 St. Basil the Great – св. Василије Велики
 St. Prophet Elijah – св. пророк Илија
 St. Simeon the Stylite – св. Симеон Столпник
 St. John of the Ladder – св. Јован Лествичник
 St. Teophan the Recluse – св. Теофан Затворник
 St. James the Brother of the Lord – св. Апостол Јаков, брат Господњи
 St. Jacob – Јаков (Старозаветни)
 St. Cosmas and Damian the unmercenary healers – св. лекари и бесребреници
 Козма и Дамјан
 St. Maximus the Confessor – св. Максим Исповедник
 St. Simeon the Myrrh-flowing – св. Симеон Мироточиви
 St. John of Damascus - св. Јован Дамаскин
 martyr - мученик
 martyrdom - мучеништво
 Great martyr - великомученик
 New martyr- новомученик

II Св. Писмо, Молитве:

The Holy Scripture, The Scripture- Свето Писмо
 The Old Testament- Стари Завет
 The Genesis- Књига Постања
 The Book of Psalms- Псалтир
 prophet- пророк
 prophesy – пророштво
 to prophesy – пророковати
 Holy of Holies – Светиња над светињама
 high priest - првосвештеник
 The New Testament- Нови Завет
 The Gospels- Јеванђеља
 The Gospel according to (*Matthew, Mark, Luke or John*)- Јеванђеље по
 (*Матеју, Марку, Луки или Јовану*)
 The Acts (of the Apostles) - Дела светих апостола
 The Epistles - Посланице
 Apostolos Book- Апостол (књига)
 The Revelation- Откривење

evangelist - јеванђелист
apostle - апостол
disciple - ученик, следбеник
Holy Tradition – св. Предање
pharisee – фарисеј

Heaven- Небо, Рај
earth- земља
Adam – Адам
Eve – Ева
Cain – Каин
Abel – Авељ
Seth - Сит
Abraham – Аврам
Isaac - Исак
Noah – Ноје
Joseph - Јосиф
Moses – Мојсије
Joshua (son of Nun) – Исус Навин
Herod – Ирод
Herodias - Иродијада
Holy Land – Света Земља
Jerusalem - Јерусалим
Bethlehem - Витлијем
Bethany – Витанија
Galilee – Галилеја
Nazareth – Назарет
Mount of Olives – Маслинска гора
Mount Tabor – Гора Тавор
Gethsemane – Гетсиманија
Garden of Gethsemane – Гетсимански врт
Sea of Tiberias – Тиверијадско море
Capernaum – Капернаум

**Молитва:*

prayer - молитва
to pray - молити се
to say a prayer - помолити се
prayer book - молитвеник (књига)
Lord's Prayer (Our Father) - Молитва Господња (Оче наш)
Jesus Prayer – Исусова молитва
The Creed - Символ вере
Nail Mary – Богородице Дјево

III Св. Тајне и термини везани за њих:

Holy Sacrament (Mystery) - св. Тајна

The Sacraments - Свете Тајне

baptism - крштење

to baptize - крстити

chrismation - миропомазање

to anoint - миропомазати

ointment, myron - св. миро

the Seal of the Gift of the Holy Spirit - Печат Дара Духа Светога

the Eucharist - Евхаристија

Liturgy - литургија

Liturgy of the Presanctified Gifts - литургија пређеосвећених Дарова

The Office of Preparation, Proskomidia - проскомидија

Liturgy of the Catechumens - литургија оглашених

Little Entrance - Мали Вход

Great Entrance - Велики Вход

Epiclesis (Invocation) of the Holy Spirit - Епиклеза, Призивање Духа Светога

consecration - освећење

The Body of Christ - Тело Христово

The Blood of Christ - Крв Христова

Holy Communion - св. Причешће

to give Holy Communion - причестити

to receive Holy Communion under both kinds - причестити се под оба вида

to partake of the Holy Body and Blood of our Lord - причестити се св.

Телом и Крвљу Господа нашег Исуса Христа

sacrifice - жртва

to sacrifice - жртвовати

confession - исповест

repentance - покајање

to repent - покајати се

penitent - покајник

to convert – обратити се

conversion - обраћење

to confess - исповедити (се)

to hear confession – исповедати (свештеник)

absolution - разрешење

the prayer of absolution – разрешна молитва

to forgive - опростити

forgiveness - опроштај

sin - грех

to sin – згрешити (грешити)

sinner - грешник

sinful - грешан

original sin - првородни грех
transgression - прегрешење, сагрешење
trespass – преступ, сагрешење
iniquity - грех, сагрешење
vice - порок
virtue - врлина
holy orders - св. Тајна Свештенства
reader - чтец
sub-deacon - ипођакон
deacon - ђакон
priest - свештеник
head priest – старешина цркве
parish priest – парохијски свештеник
bishop - епископ, владика
metropolitan - митрополит
archbishop - архиепископ
patriarch - патријарх
ordination - рукоположење
to ordain - рукоположити
consecration of a bishop - хиротонисање епископа
congregation - верни народ, паства
clergy - свештенство
laity - мирјани
parish - парохија
diocese - епархија
metropolia, metropolitane - митрополија
marriage - брак
wedding - венчање
bridegroom - младожења, женик
bride - невеста, млада
holy unction – св. тајна јелеосвећења
the anointing of the sick- помазивање болесних
to anoint - помазати
ointment - освећено уље
to heal - исцелити
healing - исцељење

IV Црква и манастир; храм, службе, предмети, _ хришћански живот:

Orthodoxu- Православље
Orthodox- православан
Orthodox Church- Православна Црква__

temple - храм
church - црква
candle - свећа
oil-lamp - кандило
bell - звоно
sign of the Cross - знак Крста (када се прекрстимо)
to make a sign of the Cross - прекрстити се
incense, frankincense - тамјан
censer - кадионица
to cense - кадити
myrrh - смирна
holy relics - св. мошти
transfer (Translation) of the holy relics - пренос моштију
icon - икона
to icon-paint – иконописати
icon-painting - иконопис
fresco - фреска
altar - олтар
iconostasis - иконостас
Royal Door - Царске Двери
The Holy Table (или) The Throne - Часна Трпеза
Chalice - Путир
to chant - појати
chanting - појање
chanter - појац
chanters' desk - певница
Byzantine chant - византијско појање
8 tones (modes) - 8 гласова
choir - хор
troparion - тропар
churchwarden, sacristian - црквењак
to preach - проповедати, држати проповед
preacher - проповедник
sermon - проповед
litany - јектенија
Lord, have mercy - Господе помилуј
Grant this, o Lord - подај Господе
procession - литија
to bless - благословити
blessing - благослов
blessed - благословен
rectory – парохијски дом
church yard - порта

~Црквени живот:

prayer rope - бројанице (од чворића)
prayer beads – бројанице (од перлица)
to make a bow - поклонити се
spiritual father - духовник, духовни отац
spiritual child - духовно чедо
godfather – крсни кум
godmother – крсна кума
godchild – кумче
best man – венчани кум
miracle - чудо
miracle-working (*или*) wonder-working- чудотворан
God's grace - Божија милост
God's Commandments - Божије заповести
faith - вера
to have faith – имати вере
faithful – веран
faithless - неверан
to believe - веровати
believer - верник
pious - побожан
soul - душа
to judge - осуђивати
humility - смирење
righteous (*или*) just - праведан
chaste – чедан, целомудрен
chastity – чедност, целомудреност
obedience – послушање, послушност
disobedience – непослушање, непослушност
obedience task – послушање (задатак који монах добије)
to tempt - искушавати
temptation - искушење
trial – искушење, испаштање
feast - празник
theologian - богослов, теолог
seminary - богословија

***Постови:**

fast- пост
to fast- постити
to abstain (from) - уздржавати се (од)
abstinence - уздржање
The Great Fast, The Lent- Велики пост, Часни пост
The Fast of the Apostles- Петровски (Апостолски) пост

The Dormition Fast – Успењски (Богородичин) пост

The Christmas Fast- Божићни пост

~Манастир:

monastery - манастир

monk - монах

monastic - монашки

nun - монахиња

novice - искушеник

abbot - игуман

abbess, mother superior – игуманија, мати

hieromonk - јеромонах

hierodeacon - јерођакон

hermit – испосник, пустињак

anchorite – отшелник

recluse - затворник

elder - старац

cell - келија

refectory – трпезарија (у манастиру)

monastic profession - монашење (служба)

monastic vow – монашки завет

to take the vows – замонашити се

obedience task – послушање (задатак који монах добије)

living quarters – конак

Holy Mountain, Holy Mount – Света Гора

Mount Athos – Гора Атос

Atonite – Светогорски

~Службе:

office, service - служба

to serve - служити

Divine Office - богослужење

Liturgy - литургија

morning service, matins – јутрење

evening service, vespers - вечерње

compline, mid-afternoon prayer - повечерје

midnight office - полуноћница

vigil - бдење

all-night vigil – свеноћно бдење

hours - часови

royal hours – царски часови

burial of the dead - опело

